

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 675/2020
08.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужила АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Никола Ромчевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за општу логистику, Дирекција за услуге стандарда, ВУ „Дедиње“, Београд, коју заступа Војно правобранилаштво, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужила изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2857/19 од 15.11.2019. године, у седници већа одржаној 08.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужила изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2857/19 од 15.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 1344/18 од 20.06.2018. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим су тужиле тражиле да се утврди да је повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација у области рада на тај начин што тужилама, као професионалним припадницама Војске Србије, није извршена исплата једнократне новчане помоћи на основу четири појединачне одлуке Министарства одбране РС, Сектор за буџет и финансије и то: 25.01.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. ...-... од 24.01.2013. године, 12.07.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. ...-... од 11.07.2013. године, 03.10.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. ...-... од 01.10.2013. године и 25.12.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. ...-... од 23.12.2013. године. Ставом другим изреке обавезане су тужиле да туженој накнаде трошкове поступка од 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2857/19 од 15.11.2019. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужила и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужила за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужиле су изјавиле ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужила није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом се одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле су у радном односу код тужене као цивилна лица на служби у ВМА и то: тужила АА на радном месту ... у оквиру... на ВМА на основу решења тужене број-... од 24.03.2006. године, а тужила ББ на радном месту на ВМА на основу решења тужене ...-... од 24.03.2006. године. На основу Одлука министра одбране и то: одлуке СБиФ бр. ...-... од 24.01.2013. године, бр. ...-... од 11.07.2013. године, бр. ...-... од 01.10.2013. године и бр. ...-... од 23.12.2013. године одобрена је исплата једнократне новчане помоћи и то: професионалним припадницима Војске Србије који су били у радном односу на неодређено време или на одеђено време на дан 15.01.2013. године и који су остварили право на плату (са додацима) за децембар 2012. године, односно накнаду плате због породилског одсуства, неге детета и посебне неге детета, накнаду због привремене спречености за рад (боловање) дуже од 30 дана и лицу које ради скраћено радно време, те да је једнократна новчана помоћ на основу ових одлука из 2013. године исплаћена професионалним војним лицима у Служби Војске Србије, али да овде тужилама, као и другим запосленима у ВУ „Дедиње“ није исплаћена наведена једнократна новчана помоћ. Утврђено је и да је директор ВУ „Дедиње“ донео интерну наредбу број ...-... од 23.12.2012. године о исплати једнократне солидарне помоћи свим лицима у нето износу од 3.000,00 динара од 28.12.2012. године. Ову солидарну помоћ нису остварили припадници Војске Србије и Министарства одбране у својству професионалних војних лица, војних намештеника и војних службеника, с обзиром да је исплата вршена из средстава које је установа остварила пословањем.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, закључивши да су тужиле цивилна лица на служби у Војсци Србије, запослене у ВУ „Дедиње“ и имају статус професионалних припадника Војске Србије, те да би им припадало право на исплату предметних накнада, али како су предметну тужбу за утврђење дискриминације засновале на околности да су запослене у ВУ „Дедиње“ и да је дискриминаторско поступање тужене засновано управо на овом својству тужила, првостепени суд је оценио да се радно ангажовање тужила у ВУ „Дедиње“ не може сматрати личним својством, јер њихов идентитет није одређен и не зависи од тога код ког послодавца раде, те да у том смислу разликовање на које тужиле указују – разликовање по основу припадности Војно-доходованој установи „Дедиње“ не може се окарактерисати као дискриминација по основу личног својства. Насупрот изнетом становишту првостепеног суда да тужиле имају статус професионалних припадника Војске Србије, по оцени другостепеног суда, а на основу резултата изведених доказа, произлази да тужиле

нису у истој ситуацији са осталим припадницима Војске Србије и Министарства одбране, с обзиром да су распоређене у својству цивилног лица у војно доходовној установи која послује по принципу стицања и расподеле добити, да нису ступањем на снагу закона о Војсци Србије сходно одредби члана 194. став 1. стекле статус војног службеника или војног намештеника, те да право на исплату плате, накнаде и других примања остварују по прописима којима се уређује пословање тих установа.

По налажењу Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Појам дискриминације односно дискриминаторског поступања дефинисан је одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр. 22/09). Одредбом члана 5. истог закона прописано је да су облици дискриминације непосредна и посредна дискриминација, као и повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње и узнемиравање и понижавајуће поступање, Одредбом члана 6. Закона о забрани дискриминације прописано је да непосредна дискриминација постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај или би могли бити стављени у неповољнији положај, а чланом 7. истог закона прописано је да посредна дискриминација постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства, ставља у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно засновано на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна. Одредбом члана 16. став 1. истог закона, поред осталог, прописано је да је забрањена дискриминација у области рада, односно нарушавање уживања под једнаким условима свих права у области рада.

У конкретном случају, у току поступка утврђено је да је Војна установа „Дедиње“ војно доходовна установа која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, да се налази у процесу трансформације (што је регулисано Уредбом о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама - „Службени гласник РС“, бр. 58/08, 94/09 и 10/13), као и да је директор ВУ „Дедиње“ на основу одредбе члана 15. став 1. тачка 22. Правилника о војним установама које послују по принципу стицања и расподеле дохотка („Службени Војни лист“, бр. 5/86 и 31/91) и указане потребе, односно могућности донео интерну наредбу број 2846-4 од 23.12.2012. године о исплати једнократне солидарне помоћи свим лицима у нето износу од 3.000,00 динара, те да ову солидарну помоћ нису остварили припадници Војске Србије и Министарства одбране у својству професионалних војних лица, војних намештеника и војних службеника, с обзиром да је исплата вршена из средстава које је установа остварила пословањем.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају тужени није дискриминаторски поступао према тужилама, зато што тужиле указују да су дискриминисане у односу на запослене туженог са којима се не налази у упоредивој (аналогној) или битно сличној ситуацији, стога је правилан закључак другостепеног суда

да тужиле нису у истој ситуацији са осталим припадницима Војске Србије и Министарства одбране, с обзиром да су распоређене у својству цивилног лица у војно доходовној установи која послује по принципу стицања и расподеле добити, да нису ступањем на снагу Закона о Војсци Србије сходно одредби члана 194. став 1. стекле статус војног службеника или војног намештеника, те да су за разлику од осталих припадника Војске Србије задржале сва права по Закону о војсци до окончања процеса трансформације, као и да право на исплату плате, накнаде и других примања остварују по прописима којима се уређује пословање тих установа. Наиме, за постојање дискриминације потребно је да се лице које тражи заштиту због дискриминације налази у упоредивој (аналогној) или битно сличној ситуацији у односу на друга лица, па ако се не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема. Између тужила и запослених (професионалних војних лица) на које оне указује као на лица у односу на која су дискриминисане, постоје суштинске правне и фактичке разлике, због којих се они не налазе у упоредивој ситуацији, а због чега није основан захтев за утврђење дискриминације у смислу члана 2. у вези са чланом 6. Закона о забрани дискриминације.

Неосновани су ревизијски наводи да су тужиле цивилна лица те да нема потребе да доказују како се воде у евиденцији код послодавца, јер се то подразумева и произилази из Закона о Војсци Србије. Ово из разлога што је одредбом члана 9. Уредбе о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама, прописано да се цивилна лица на служби у Војсци Србије запослена у постојећим војним установама после извршене трансформације тих установа у војне установе из члана 2. тачка 1. ове Уредбе без статуса правног лица преводе у војне службенике или војне намештенике у складу са Законом о Војсци Србије. Сагласно наведеном, за превођење цивилних лица запослених у ВДУ у статус војних службеника и намештеника неопходно је да је поступак трансформације тих установа завршен, а што овде није случај јер је ВДУ „Дедиње“ и даље у процесу трансформације. Имајући у виду наведено правилан је закључак другостепеног суда да тужиле нису доказале да су стекле статус професионалних припадника Војске Србије у 2013. години (војни службеник или војни намештеник), па је правилна одлука нижестепених судова којом је одбијен тужбени захтев тужила.

Предмет оцене од стране ревизијског суда нису били докази које су тужиле први пут истакле у ревизији, односно акт тужене од 22.11.2019. године из кога произилази да се цивилна лица у ВДУ „Дедиње“ у складу са чланом 8. Закона о Војсци Србије сматрају професионалним припадницима Војске Србије. Наиме, наведени акт тужене од 22.11.2019. године достављен је приликом изјављивања ревизије, а чињенице од значаја за пресуђење и докази за утврђење тих чињеница морају бити истакнути до закључења расправе, а најкасније и под условима из члана 372. став 1. ЗПП у жалби.

Имајући у виду наведено неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић